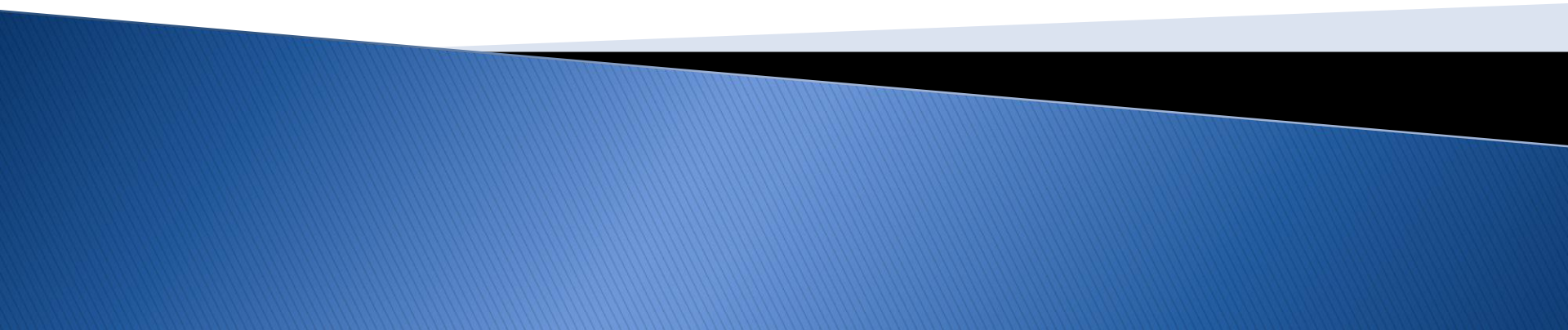

WYZNACZENIE I WDROŻENIE OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Adam Derc
Tomasz Kuźniar
Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu

CEL DELIMITACJI

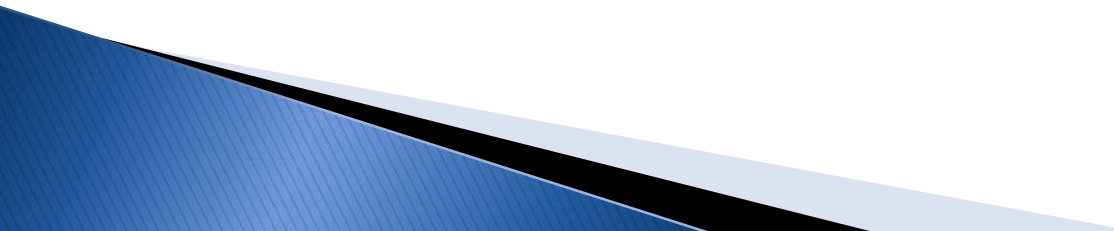
1. uszczegółowienie i terytorializacja celów określonych w strategii województwa;
 2. określenie zasięgu lub granic obszarów funkcjonalnych za pomocą zestawu wskaźników i kryteriów o charakterze statystycznym, funkcjonalnym lub geograficznym;
 3. wdrażanie pozaplanistycznych narzędzi wspierania rozwoju województwa, precyzyjnie dostosowanych do lokalnych cech i potencjałów rozwojowych
 4. wskazanie beneficjentów środków finansowych wspierających działania na tych obszarach, zgodnie z zasadami określonymi w planie województwa;
-

SYSTEMATYKA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH ZGODNIE Z KPZK

1. obszary funkcjonalne związane z zagadnieniami i problemami sieci osadniczej:

- miejskie obszary funkcjonalne ośrodków wojewódzkich (obligatoryjne),
- obszary funkcjonalne ośrodków regionalnych, ośrodków subregionalnych, ośrodków lokalnych,
- dwa typy obszarów funkcjonalnych skupiających dwie odrębne kategorie terenów wiejskich – uczestniczących w procesach rozwojowych oraz wymagających wsparcia procesów rozwojowych (obligatoryjne).

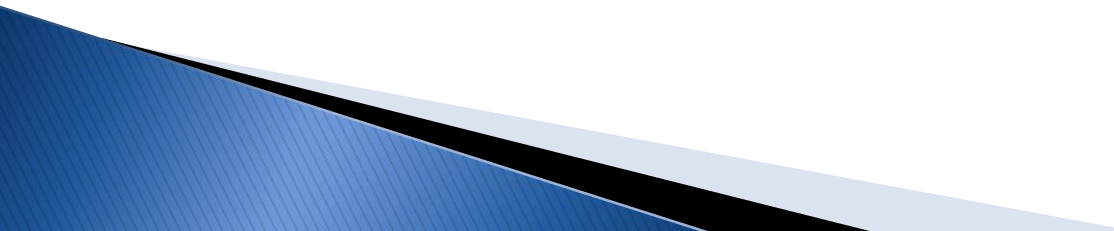
2. obszary szczególnego zjawiska w skali makroekonomicznej. Ta grupa obszarów wyznaczana jest w oparciu o występowanie specyficznych zjawisk w przestrzeni i stanowi grupę ściśle związaną z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Na terenie Wielkopolski należą do nich:

- obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
 - tereny zamknięte,
 - obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.
-

3. obszary kształtowania potencjału rozwojowego. Są to obszary, których charakter wymaga stosowania specjalnych polityk przestrzennych, ograniczających swobodny rozwój przestrzenny i wzmacniających elementy endogeniczne, które decydują o wyjątkowości tych miejsc. Do tej grupy zaliczono obszary:

- cenne przyrodniczo,
- ochrony krajobrazów kulturowych,
- ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- strategicznych złóż kopalin.

4. obszary wymagające rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej. Są to obszary, dla których działania określa przede wszystkim strategia rozwoju, a plan zagospodarowania przestrzennego stanowi wskazania dla najważniejszych działań. W tej grupie znalazły się:

- obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych, miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
 - obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe,
 - obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.
-

OBSZARY FUNKCJONALNE W STRATEGII WOJEWÓDZTWA

Terytorialne cele Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku	Cele operacyjne	Typy obszarów funkcjonalnych w Wielkopolsce (wg KPZK)
Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu	1.1 Zwiększenie spójności sieci drogowej 1.2 Wzrost różnorodności oraz upowszechnianie efektywnych form transportu	<ul style="list-style-type: none"> • Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich
Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami	2.1. Wsparcie ochrony przyrody 2.2. Ochrona krajobrazu 2.4. Wykorzystanie, racjonalizacja gospodarki zasobami kopalin oraz ograniczenie skutków ich eksploatacji 2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa powodziowego 2.9. Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Obszary cenne przyrodniczo • Obszary ochrony krajobrazów kulturowych • Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy • Ochrony i kształtowania zasobów wodnych • Obszar funkcjonalny ochrony strategicznych złóż kopalin • Ochrony gleb dla celów produkcji rolnej
Cel strategiczny 4. Zwiększanie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie	4.1. Rozwój metropolii poznańskiej 4.2. Wzmocnienie biegunów wzrostu w subregionach	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodki wojewódzkie, w tym metropolitalne (obszary metropolitalne) • Ośrodki regionalne • Ośrodki subregionalne
Cel strategiczny 5. Zwiększenie spójności województwa	5.1. Wsparcie ośrodków lokalnych 5.2. Rozwój obszarów wiejskich 5.3. Aktywizacja obszarów o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych 5.4. Wsparcie terenów wymagających restrukturyzacji, odnowy i rewitalizacji 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> • Obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych • Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych • Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych • Obszary wymagające restrukturyzacji i rewitalizacji • Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze • Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe • Obszary ochrony krajobrazów kulturowych
Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu	6.10. Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego	<ul style="list-style-type: none"> • Wiejskie obszary funkcjonalne

OBSZARY FUNKCJONALNE ZWIĄZANE Z ZAGADNIENIAMI I PROBLEMAMI SIECI OSADNICZEJ

MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE

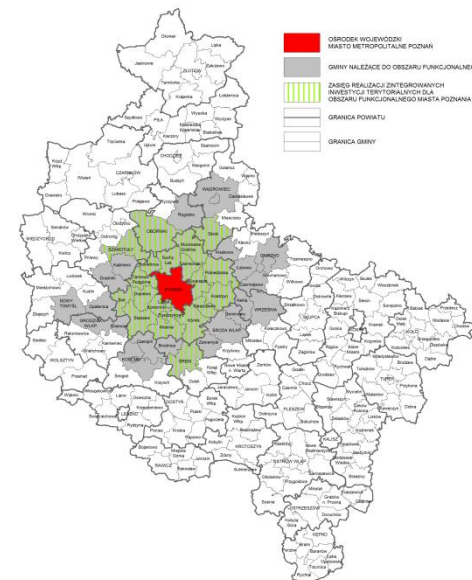
OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO

Założenia i zasady

- podstawową jednostką delimitacyjną jest gmina
- analizie poddane zostaną wszystkie gminy z powiatu poznańskiego oraz wszystkie gminy z 10 powiatów otaczających go (w sumie 76 gmin).
- zasada bezpośredniego sąsiedztwa,
- zasada ciągłości,
- zasada zwartości,
- zasada rozłączności.

Kryteria:

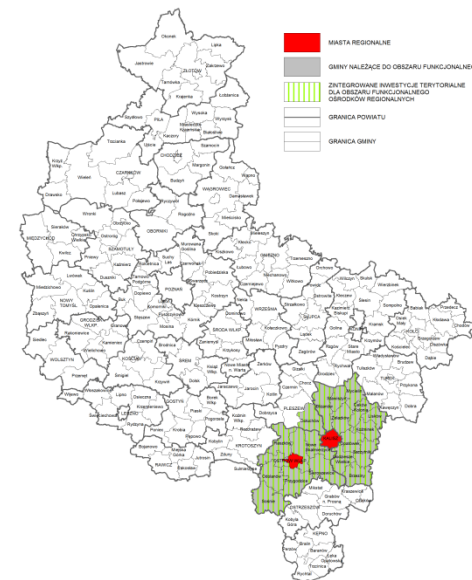
- **społeczno-gospodarcze** (w sferze społecznej i gospodarczej przebadano potencjał demograficzny oraz zachodzące procesy demograficzne, rynek pracy, poziom życia mieszkańców, aktywność gospodarczą gmin z uwzględnieniem kapitału zagranicznego, poziom obsługi biznesu oraz przekształcenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej);
- **dostępności komunikacyjnej** (dostępność komunikacyjną wyrażono izochroną dojazdu do centrum metropolii: 30` dojazdu środkami komunikacji zbiorowej, 60` dojazdu środkami komunikacji indywidualnej i odniesiono względem odległości 10, 30 i 50 km od centrum metropolii);
- **środowiska przyrodniczego** (w przypadku kryterium środowiska przyrodniczego wykonano badanie przebiegu granic przyrodniczych struktur przestrzennych na podstawie układu zlewniowego, systemu przyrodniczego oraz fitokompleksów krajobrazowych, a także dokonano waloryzacji środowiskowej).

OŚRODKA REGIONALNEGO

Założenia i zasady

- podstawową jednostką delimitacyjną jest gmina,
- zasada bezpośredniego sąsiedztwa,
- zasada ciągłości,
- zasada zwartości,
- zasada rozłączności,
- analizie poddano wszystkie gminy z powiatów otaczających miasta regionalne, z których co najmniej jedna gmina znajduje się w pierwszym lub drugim pierścieniu jednostek otaczających miasta.

Kryteria:

- **społeczno-gospodarcze** (zmiana liczby ludności, zmiana powierzchni terenów zurbanizowanych, udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, zmiana liczby mieszkań, udział podmiotów usługowych w liczbie podmiotów ogółem, zmian podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności, zmian udziału zatrudnionych w sektorach pozarolniczych w I. ludności w wieku produkcyjnym, procesy demograficzne, rynek pracy, poziom życia mieszkańców, aktywność gospodarczą gmin z uwzględnieniem kapitału zagranicznego, poziom obsługi biznesu oraz przekształcenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej).
- **dostępności** (udział dojeżdżających do pracy do miast subregionalnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, dostępność czasowa do miast subregionalnych, liczba połączeń komunikacją zbiorową).
- **współpracy terytorialnej.**

OŚRODKÓW SUBREGIONALNYCH

Założenia i zasady

- podstawową jednostką delimitacyjną jest gmina,
- obszar funkcjonalny jest regionem spójnym terytorialnie,
- zasada bezpośredniego sąsiedztwa,
- zasada ciągłości,
- zasada zwartości,
- zasada rozłączności,
- analizie poddano wszystkie gminy z powiatów otaczających miasto subregionalne, z których co najmniej jedna gmina znajduje się w pierwszym lub drugim pierścieniu jednostek otaczających miasto,
- w obszarach funkcjonalnych miast subregionalnych nie mogą uczestniczyć gminy miejskie i gminy miejsko-wiejskie miast powiatowych.

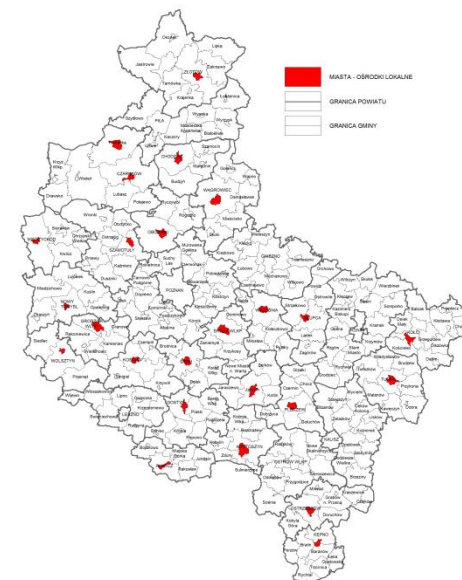
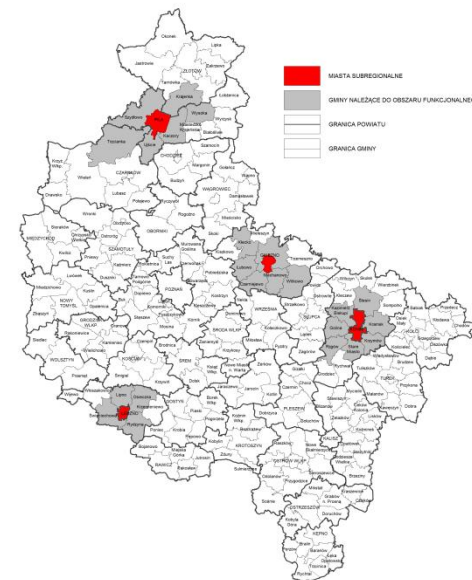
Wskaźniki:

- udział dojeżdżających do pracy do miast subregionalnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym,
- dostępność czasowa do miast subregionalnych,
- liczba połączeń komunikacją zbiorową,
- zmiana liczby ludności,
- zmiana powierzchni terenów zurbanizowanych.

OŚRODKÓW LOKALNYCH

Kryteria

- **ludnościowe**, zaliczające do ośrodków lokalnych miasta poniżej 50 tys. mieszkańców.
- **administracyjne**, kwalifikujące ośrodki miejskie będące siedzibą powiatu, jako posiadające większe zdolności dyfuzji rozwoju gospodarczego, niż pozostałe jednostki miejskie stanowiące jedynie zaplecze rozwoju obszarów wiejskich.

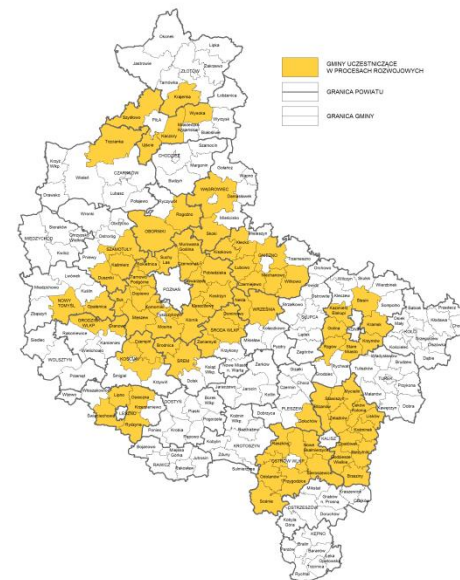

WIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE

UCZESTNICZĄCE W PROCESACH ROZWOJOWYCH

Są to gminy wiejskie i miejsko-wiejskie znajdujące się w granicach miejskich obszarów funkcjonalnych:

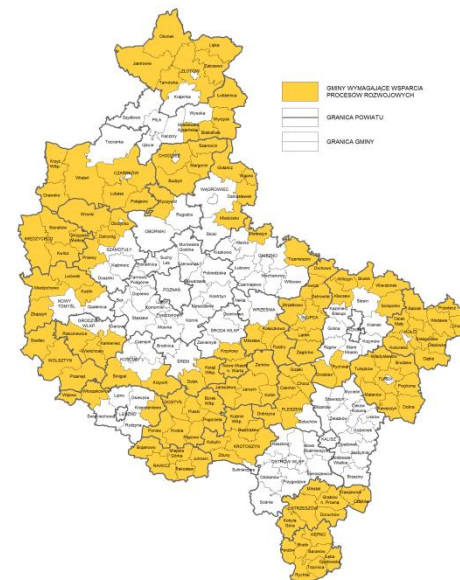
- ośrodka wojewódzkiego,
- ośrodków regionalnych,
- ośrodków subregionalnych.

WYMAGAJĄCE WSPARCIA PROCESÓW ROZWOJOWYCH

Są to gminy wiejskie i miejsko-wiejskie położone poza granicami miejskich obszarów funkcjonalnych:

- ośrodka wojewódzkiego,
- ośrodków regionalnych,
- ośrodków subregionalnych.

OBSZARY FUNKCJONALNE SZCZEGÓLNEGO ZJAWISKA W SKALI MAKROEKONOMICZNEJ

OBSZARY OCHRONY GLEB DLA CELÓW PRODUKCJI ROLNEJ

Do obszaru zaliczono :

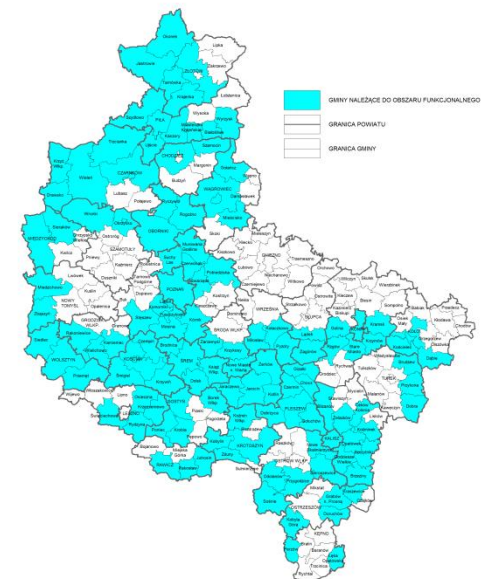
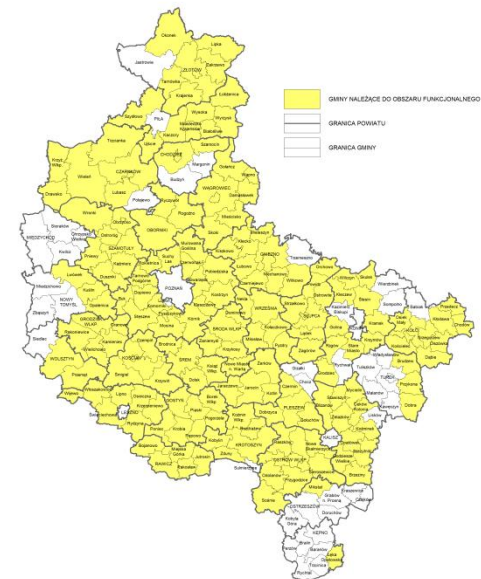
- gminy o równym lub większym niż 70 pkt wskaźniku waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej zaproponowana przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach,
- gminy o niższym niż 70 pkt wskaźniku waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ale charakteryzujące się występowaniem zwartych kompleksów rolniczej przydatności gleb 1, 2, 3, 4 i 8,
- gminy, które są istotne dla funkcjonowania zielonego pierścienia,
- gminy, które zaliczono do stref priorytetowych oraz obszarów przyrodniczo wrażliwych Programu rolnośrodowiskowego PROW 2004-2006, Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006.

TERENY ZAMKNIĘTE

Do obszaru zakwalifikowano gminy, w których występują tereny zamknięte zgodnie dokumentami odrębnymi (wykaz nieruchomości Ministerstwa Obrony Narodowej, Dziennika Urzędowego Ministra Infrastruktury i Rozwoju)

OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

Do obszaru zakwalifikowano gminy, w których w mapach zagrożenia powodziowego wskazano obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

OBSZARY KSZTAŁTOWANIA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

OBSZARY OCHRONY KRAJOBRAZÓW KULTUROWYCH

Kryteria:

- obszary, na których zachowały się obiekty lub obszary o specyficznych i charakterystycznych cechach dla miejscowej tradycji budowlanej, osadniczej i gospodarczej,
- obszary, na terenie których przebiegają szlaki kulturowe o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym,
- obszary występowania cech charakterystycznych dla grup regionalnych.

OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO

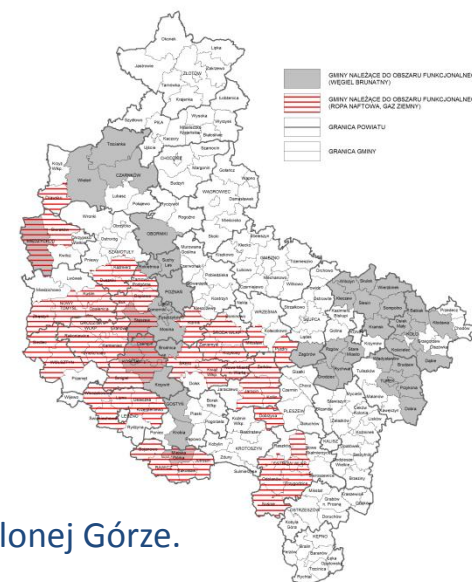
Do obszaru zostały zakwalifikowane wszystkie gminy województwa ze względu na fakt, że zróżnicowanie wewnętrzne elementów strukturalnych systemu oraz pełnione w nim funkcje decydują o stabilności sieci ekologicznej.

OBSZARY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ZASOBÓW WODNYCH

Do obszaru zostały zakwalifikowane wszystkie gminy województwa ze względu na fakt, że województwo wielkopolskie znajduje się w grupie województw niedoborach wód powierzchniowych i związanych z tym potrzebach zwiększenia zasobów wód.

OBSZARY OCHRONY STRATEGICZNYCH ŹŁOŻ KOPALIN

Ponieważ dotychczas nie ukazało się rozporządzenie dotyczące wykazu złóż o znaczeniu strategicznym dla państwa, do obszaru zakwalifikowano gminy, na terenie których występują kopaliny wyszczególnione w Bilansie zasobów złóż kopalin w Polsce. Do wyznaczenia zasięgu złóż kopalin wykorzystano bazę danych MIDAS oraz bazę danych INFOGEOSKARB, a także materiały uzyskane od Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA w Zielonej Górze.

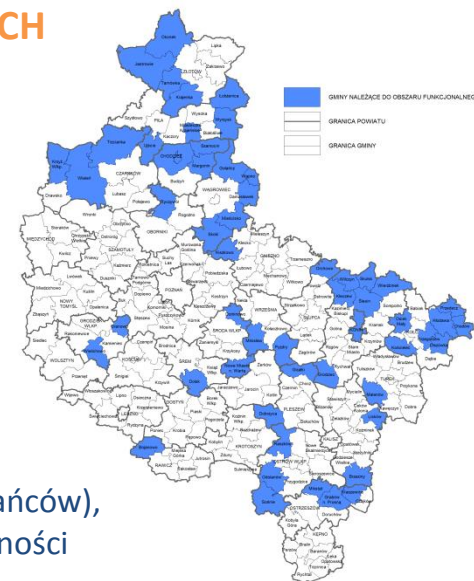

OBSZARY FUNKCJONALNE WYMAGAJĄCE WSPARCIA ROZWOJU NOWYCH FUNKCJI PRZY UŻYCIU INSTRUMENTÓW WŁAŚCIWYCH POLITYCE REGIONALNEJ

OBSZARY O NAJNIŻSZYM STOPNIU ROZWOJU I POGARSZAJĄCYCH SIĘ PERSPEKTYWACH ROZWOJOWYCH

Zastosowano analizę statystyczną. Wybór metodą ekspercką wskaźników:

- przyrost naturalny na 1000 mieszkańców,
- saldo migracji na 10 000 mieszkańców,
- obciążenie demograficzne (tj. liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym),
- wskaźnik zasobów mieszkaniowych (tj. liczba mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców),
- stopa bezrobocia rozumiana jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym,
- wskaźnik przedsiębiorczości (tj. liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 000 mieszkańców),
- wskaźnik zamożności (tj. łączny udział podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych w dochodach własnych ogółem gmin),
- wskaźnik deprywacji materialnej (tj. liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców).

Wyodrębnienie obszarów przebiegało dwuetapowo:

- analiza stanu (tj. sytuacji w ostatnim dostępnym roku badawczym) miernikiem syntetycznym Perkala. Jego wartości wykorzystano w dalszej kolejności do klasyfikacji jednostek przestrzennych bazującej na algorytmie k-średnich, dzięki czemu możliwe było zidentyfikowanie grupy gmin o niskim stopniu rozwoju.
- obserwacja zmian wartości wskaźnika Perkala w okresie 2008 i 2012 dla grupy gmin o niskim stopniu rozwoju (tj. wyodrębnionych w etapie 1). Niezbędne na tym etapie były więc dodatkowe obliczenia wartości wskaźnika Perkala dla 2008 roku. Następnie obserwowano przyrosty absolutne i kierunek zmian między 2012 a 2008 rokiem.

OBSZARY O NAJNIŻSZEJ DOSTĘPNOŚCI DO USŁUG WARUNKUJĄCYCH MOŻLIWOŚĆ ROZWOJOWE

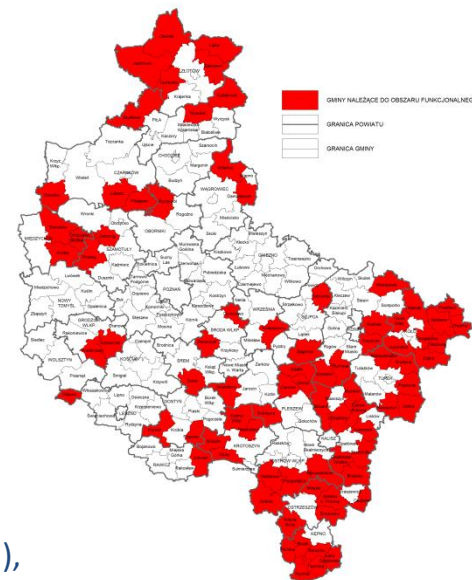
Zastosowano analizę statystyczną. Wybór metodą ekspercką wskaźników:

- wskaźnik dostępności do usług komunalnych (tj. udział ludności korzystającej z kanalizacji w stosunku do ogółu ludności),
- wskaźnik dostępności do usług edukacyjnych (tj. udział dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w populacji dzieci w wieku 3-6 lat),
- wskaźnik dostępności do usług zdrowotnych (tj. liczba porad lekarskich przypadająca na 1 mieszkańca),
- wskaźnik dostępności do usług kulturalnych (tj. liczba podmiotów gospodarczych działających w branży kulturalnej - sekcja R: działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją - na 10 tys. mieszkańców),
- czas dojazdu do miast subregionalnych (tj. Gniezno, Kalisz, Konin, Leszno, Piła, Poznań),
- oraz czas dojazdu do miasta wojewódzkiego.

W celu wyodrębnienia gmin o najniższej dostępności do analizowanych typów usług posłużono się miernikiem syntetycznym Perkala. Wskaźnik ten wykorzystano w dalszej kolejności do klasyfikacji jednostek przestrzennych bazującej na algorytmie k-średnich, dzięki czemu możliwe było zidentyfikowanie grupy gmin o najniższej dostępności do usług.

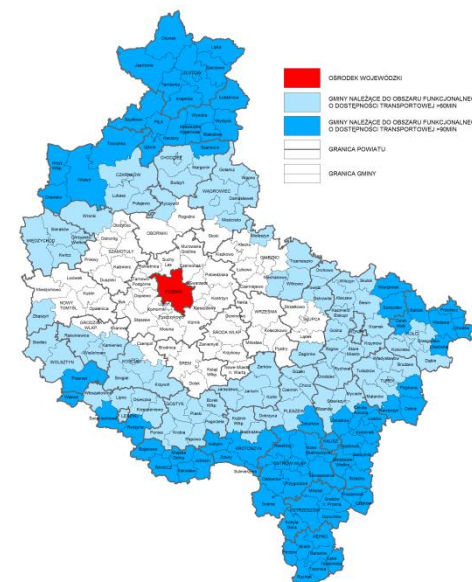
MIASTA I INNE OBSZARY TRACĄCE DOTYCHCZASOWE FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

Granice obszaru wskazano zgodnie z obowiązującym Planem zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

OBSZARY O NAJNIŻSZEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ DO OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO

- analizę przeprowadzono w odniesieniu do miejscowości gminnych,
- określenie obszarów dokonano poprzez obliczenie średniego czasu dojazdu samochodem osobowym do centrum regionu w dni powszednie,
- za punkt odniesienia pomiaru uznano godzinę 8 rano. Taki wybór pozwala uchwycić migracje dzienne z pominięciem migracji tygodniowych. Poranna godzina pomiaru pozwala też na ocenę czasu dojazdu do Poznania w celu skorzystania z usług publicznych w godzinach od 8 do 16.
- dla obliczenia rzeczywistego czasu przejazdu wykorzystano informacje prezentowane na stronie internetowej Google Maps.

ZASADY ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

- 1. Podstawy określania zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych**
- 2. Koncepcja funkcjonowania zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych**
- 3. Wdrażanie zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych**

PODSTAWY OKREŚLANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

Podstawy prawne:

Art. 39. ust. 3

*W planie zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, oraz określa się w szczególności: (...) 4) **granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych** o znaczeniu ponadregionalnym oraz, w zależności od potrzeb, granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym*

Art. 39 ust. 4 i 5

*W planie zagospodarowania przestrzennego województwa **uwzględnia się ustalenia koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju***

Art. 39a

*W celu zapewnienia spójności **plan zagospodarowania przestrzennego województwa dostosowuje się do strategii rozwoju województwa** po jej aktualizacji, w zakresie, w jakim aktualizacja strategii dotyczy sytuacji przestrzennej województwa*

PODSTAWY OKREŚLANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

Dokumenty strategiczne i planistyczne:

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) przyjęta przez Radę Ministrów dnia 13 grudnia 2011 r.

Dla realizacji KPZK 2030 wyznaczono obszary funkcjonalne stanowiące ustalenie lub zalecenie do wprowadzenia w planie zagospodarowania przestrzennego województwa

Zaktualizowana Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020 (SRWW 2020) przyjętej przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XXIX/559/12 w dniu 17 grudnia 2012 r.

Strategia identyfikuje obszary problemowe i definiuje obszary wsparcia przypisując im klasyfikację obszarów przyjętą zgodnie z ustaleniami Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (terytorialny wymiar celów).

Cele strategiczne i operacyjne dotyczą całego województwa, ze wskazaniem preferencji na określonych typach obszarów, lub też przypisane są wyłącznie do określonych typów obszarów

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przestrzenny zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 1

Obszary funkcjonalne o charakterze osadniczym

Miejskie obszary funkcjonalne:

- miejski obszar funkcjonalny ośrodka metropolitalnego
- miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego
- miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych
- miejskie obszary funkcjonalne ośrodków lokalnych

Wiejskie obszary funkcjonalne:

- wiejskie obszary funkcjonalne uczestniczące w procesach rozwojowych
- wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych

Wszystkie gminy województwa wielkopolskiego wchodzą w skład miejskich i wiejskich obszarów funkcjonalnych stanowiących podstawę dla ustalenia zasad zagospodarowania

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przestrzenny zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 2

Obszary funkcjonalne o charakterze ochronnym

Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej:

- obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej
- tereny zamknięte
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy

Obszary kształtowania potencjału rozwojowego:

- obszary cenne przyrodniczo
- obszary ochrony krajobrazów kulturowych
- obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych

Zasady zagospodarowania dla tych obszarów należy traktować nadrzędnie w stosunku do zasad zagospodarowania określonych dla miejskich i wiejskich obszarów funkcjonalnych

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przestrzenny zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 3

Obszary funkcjonalne o charakterze społeczno-gospodarczym

Obszary funkcjonalne wymagające rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej:

- obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych
- miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze
- obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe
- obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich

Na tych obszarach obowiązują zasady zagospodarowania właściwe dla poszczególnych typów miejskich i wiejskich obszarów funkcjonalnych

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 1

Miejskie i wiejskie obszary funkcjonalne

- koordynacja rozwoju przestrzennego w zakresie wyznaczania terenów przeznaczonych pod zainwestowanie, z uwzględnieniem dostępności komunikacyjnej, wyposażenia infrastrukturalnego, a także ograniczeń wynikających z konieczności ochrony najcenniejszych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego

Zasady zagospodarowania dotyczą wyznaczania terenów rozwoju zabudowy

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 2

Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej

- zachowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej niezbędnej dla rozwoju rolnictwa
- przeciwdziałanie presji inwestycyjnej na tereny użytkowane rolniczo
- zachowanie terenów otwartych niezbędnych dla właściwego funkcjonowania środowiska, w tym szczególnie systemu przyrodniczego i zielonych pierścieni

Zasady zagospodarowania dotyczą zakazów i ograniczeń w zakresie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych obowiązujące w granicach:

- *strefy intensywnego rozwoju osadnictwa na obszarach miejskich*
- *strefy umiarkowanego rozwoju osadnictwa na obszarach miejskich*
- *strefy rozwoju osadnictwa na obszarach wielofunkcyjnych*

Na terenach, w obrębie których wyznaczono strefę rozwoju intensywnej gospodarki rolnej oraz strefę zielonych pierścieni, zostały określone odrębne zasady zagospodarowania, które należy przyjmować jako nadrzędne w stosunku do obowiązujących w strefach rozwoju osadnictwa

.

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 2

Tereny zamknięte

- zapewnienie prawidłowego funkcjonowania systemów obrony kraju oraz określenie warunków zagospodarowania na terenach komunikacji kolejowej

Zasady zagospodarowania dotyczą zakazów i ograniczeń w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów obowiązujące w granicach:

- *terenów zamkniętych wojskowych*
- *istniejących i projektowanych stref ochronnych terenów zamkniętych wojskowych*
- *obszarów ograniczonego zainwestowania od obiektów i urządzeń wojskowych*
- *terenów zamkniętych kolejowych*

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 2

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy

- zapewnienie bezpieczeństwa ludności i ich mienia przed skutkami zalania wodami powodziowymi

Zasady zagospodarowania dotyczą zakazów i ograniczeń w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów obowiązujące w granicach:

- *obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie $p=10\%$*
- *obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie $p=1\%$*
- *obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie $p=0,2\%$ lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego*
- *obszarów obejmujących tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego*
- *gmin należących do obszaru funkcjonalnego*

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 2

Obszary cenne przyrodniczo

- ukształtowanie i ochrona obszarów cennych przyrodniczo tworzących system przyrodniczy województwa

Zasady zagospodarowania dotyczą zachowania istniejących elementów systemu przyrodniczego oraz zakazów i ograniczeń w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów obowiązujące w granicach:

- *obszarów węzłowych*
- *korytarzy ekologicznych*
- *obszarów zasilających*

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 2

Obszary ochrony krajobrazów kulturowych

- zapewnienie ochrony, kształtowania obiektów i krajobrazu obszarów cennych kulturowo

Zasady zagospodarowania dotyczą:

- *ochrony i zachowania tożsamości miejsca lokalizacji obiektów o najwyższych wartościach*
- *ochrony i zachowania historycznej specyfiki przestrzeni miast i wsi*
- *ochrony i zachowania specyfiki krajobrazu obszarów cennych kulturowo*
- *udostępniania obiektów i obszarów cennych kulturowo dla ruchu turystycznego*

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 2

Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych

- zapewnienie racjonalnego gospodarowania wodami wykorzystywanymi na potrzeby ludności i dla rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnej ochronie zasobów wodnych

Zasady zagospodarowania dotyczą zakazów i ograniczeń w zakresie zagospodarowania i użytkowania terenów obowiązujące w granicach:

- *obszarów mokradłowych i dolin małych cieków*
- *stref ochronnych ujęć wód i obszarów przeznaczonych do poboru wody*
- *wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych*
- *obszarów wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami ze źródeł komunalnych*
- *obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu*
- *obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków*
- *obszarów planowanego rozwoju małej retencji*
- *obszarów istotnych problemów gospodarki wodnej*
- *obszarów wymagających działań z zakresu sanitacji obszarowej, ujętych w KPOŚK*
- *obszarów wymagających działań z zakresu zarządzania obiegiem wód deszczowych*

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 3

Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych

- rozwój społeczno-gospodarczy oparty o istniejący potencjał rozwojowy jednostek osadniczych oraz szanse rozwojowe wynikające z możliwości lepszego wykorzystania istniejących zasobów i potencjałów
- istotną kwestią jest także poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru, podnoszenie jakości infrastruktury technicznej i społecznej oraz racjonalne kształtowanie przestrzeni miast i wsi uwzględniające możliwości ekonomiczne gmin i prognozy demograficzne

Nie określa się szczególnych zasad zagospodarowania dla gmin wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 3

Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze

- określenie przestrzeni, w których z powodu przemian gospodarczych o charakterze strukturalnym oraz zmian na lokalnych rynkach zatrudnienia, dochodzi do obniżenia znaczenia gospodarczego, a także do koncentracji negatywnych zjawisk społecznych i fizycznej degradacji zabudowy mieszkaniowej oraz przestrzeni miejskich

Nie określa się szczególnych zasad zagospodarowania dla gmin wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 3

Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe

- określenie przestrzeni, w których poziom zaspokajania podstawowych usług jest niewystarczający, ograniczony lub utrudniony

Nie określa się szczególnych zasad zagospodarowania dla gmin wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego

KONCEPCJA FUNKCJONOWANIA ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW

Zakres przedmiotowy zasad zagospodarowania obszarów funkcjonalnych:

Typ 3

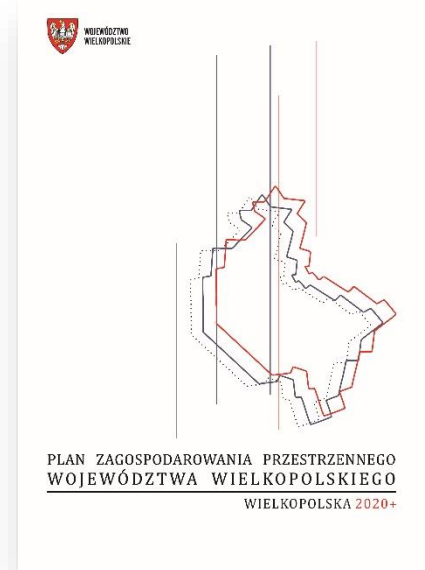
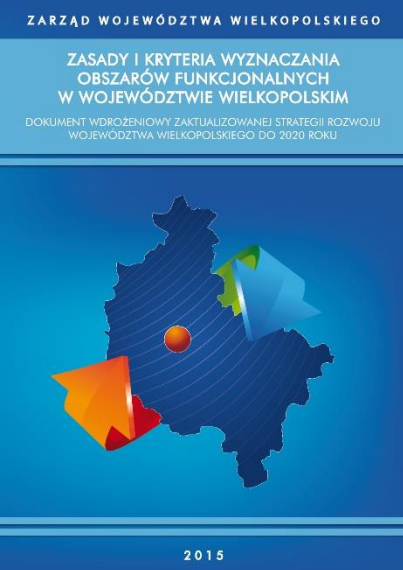
Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich

- określenie obszarów o słabej dostępności czasowej w relacjach komunikacyjnych

Nie określa się szczególnych zasad zagospodarowania dla gmin wchodzących w skład obszaru funkcjonalnego

WDRAŻANIE ZASAD ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ określa zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych stanowiące **ustalenia obligatoryjne** będące podstawę uzgodnienia dokumentów planistycznych szczebla lokalnego
- W szczególnie uzasadnionych przypadkach **dopuszcza się zastosowanie odstępstw od zasad** określonych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ w uzgodnieniu z Zarządem Województwa Wielkopolskiego na etapie uzgadniania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych **nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego** o znaczeniu ponadlokalnym

WYZNACZENIE I WDROŻENIE OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH W PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Adam Derc
Tomasz Kuźniar
Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu